

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. An cæli solidi, vel potius liquidi ac fluidi sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

quàm errantes maiori densitate, ac maiori claritate, & splendore potiuntur, quàm orbes, quibus infidet, idq; perpetuò, & inuitabiliter. Præterea influxus quosdā habent, qui in orbes suos minime conueniunt: neque enim solum Lunæ reciproca- tionem maris causat, sicut ipsum sydus Lunæ: nec etiam orbis, solis heliotropij, & scorpiuri flores circumagit, sed ipse est, vt compertum est: neque cælum, in quo vrsā minor fixa, aliudve astrum eius cæli magnetem, aut ferrum magnete tactum ad se conuertit, sed eiusmodi influxus soli vrsā minori competit. Video Alexandrum, Auerroem, Iandunum, & Durandum in ea sententia esse, vt existiment, nec orbes cælestes ab omnibus, nec Planetas à Planeteis, nec hos à stellis fixis, nec fixas, aut errantes à suis orbibus specie differre. Cæterum video etiam nullum huius paradoxij fundamentum esse, quod solutione egeat.

CAPVT IV.

*An cæli solidi, vel potius liquidi;
ac fluidi sint?*

15.

Quanquam inspecta autoritate ecclesiasti-
corum Scriptorum, præsertim Chrysostomi,
Iustini, & Origenis, probabilis sit sententia tenēs
cælōs liquidos, ac fluidos esse: cæterum probabi-
lior, & communior est sententia opposita, quam
suadeo: Primò ex illo Iobi cap. 37. ibi: *Tu forsitan
cum eo fabricatus es cælōs, qui solidissimi, quasi ære
fusi sunt.* Deinde quia probabile est, cælum esse
quantam quādam essentiam incorruptibilem, id-
que complures aduersarij fatentur: at si fluidum,
ac liquidum esset, eo ipso corruptibile esset: ergo,
&c. Minor suadetur, quia conseruatio rei in suo
esse non tantum ab vnione essentiali materiæ, &
formæ, verum etiam ab vnione continuatiua par-
tium eius integralium dependet: vnde si partes
aquæ segregarentur, omnesque vnione continuati-
ua abfoluerentur; cæte aqua ita segregata, &
dissoluta illicò pèteret: at cælum eo ipso, quod
fluidum, ac tranabile sit mōre aëris; quo circum-
fundimur, vnio eius continuatiua quaua versus
destrui posset, sicut de facto quotidie destruitur
versus eas partes, per quas sydera cursus suos cō-
tendunt: ergo cælum corruptibile non esse non
posset. Præterea præscindendo à corruptibilitate,
& incorruptibilitate cæli, quarū alterutrā proba-
bilis est, ita argumentor: nullum corpus per se
moueri potest versus diuersas partes; ab oriente
v.g. ad occidentem; & simul semelque ab occiden-
te in orientem: sed si vterque motus ei simul con-
uenit, alter ratione sui, alter ratione alterius cor-
potis, cuius impetum suscipit, ei conueniet: quod
ipsa experiētia euidenter demonstrat: æquis enim
non videat, muscam se sola motam versus vnā
tantum partem moueri posse, ab alio vero corpo-
re, cui affidet, motum, versus duas partes moueri
posse; vt cum curru cui inhaeret, orientem versus
raptato; ipsa in occidentem pergit: at stellæ ab
orientem mouentur, vt Astrologi compertum ha-
bent: igitur alter eorum motuum cuilibet stellæ
ratione sui, alter vero ratione orbis, cui infixæ est,
conueniet: ac proinde cælum non est fluidum.

16.

Deinde si cæli essent fluidi, ac agitabiles aëriæ
regionis mote, cæte sydera cælōs cursu suo scin-
dentia, ac mole suo verberanti sonitum procul-

dubio ederent; & eiusmodi sonitus pro corporum
collidentium, atque frangentium magnitudine
ingens esset, talisque qui à nobis longè, lateque,
audiri posset: haud aliter ac syderum lux, quan-
tumuis à nobis distita, quæ tamen est eius magni-
tudo, & claritas, se se non celat, & in oculos no-
stros illicò incurrit. Consequens est absurdum:
Sequela vero perspicua est: si enima uicula quæ-
uis quories elementi volubilis spatia tranat late-
rum plausu; alarum concursu, atque aëris multi-
plici verbere sonitum aliquem, eumque interdum
non exiguum, edit; quatenus, qualisque censum
est flagor ille, quo ingentis terramque superan-
tis magnitudinis astra per serenos, liquidosque
cæli tractus euoluuntur. Vterius: si cæli essent
fluidi, ac liquabiles, stellæ fixæ eundem semper si-
tum non haberent, nec eandem inter se, aut à no-
bis distantiam seruarent, sed potius quæ est cælo-
rum, quibus innatant, volubilitas, & inconstantia
huc illuc passim fluitarent, & modò ad se accede-
rent, modo verò à se, nobisque recederent. Conse-
quens falsum esse ab Astrologis demonstratur.

Hæc quamuis ita sint, contrariæ tamen senten-
tiæ probabilitatem non tollunt: quippe, quibus
haud difficulter responderi potest: Ad primum eo-
rum dicendum est, locum illum Iobi cap. 37. non
aliud habere sensum, quam quod cælum, quam-
uis fluxum, ac stabile sit, non minus tamen con-
stans, ac perpetuum sit, quam si solidissimum es-
set, atque ære fustum. Cui interpretationi fauet
Pater Pineda obseruans ex Caiet. nec non Tiguri-
na, & Regia versione cælōs eo loco Iobi pro æ-
ria regione sumi: constat enim aërem nullatenus
esse durum, solidumve, sed potius fluidum.
Ad secundum dicendum est, valde probabile esse,
quod cælum, de quo agimus, sit corruptibile, vt
ostendetur infra. Ad tertium dicendum est; etsi
in hoc inferiori, & sublunari mundo nullum cor-
pus contrariis motibus agatur, nisi vnus illorum
motuum ei per se conueniat, & alter per accidens
tantum, ac ratione alterius corporis illud secum
agitantis: at oppositum euenire posse; nihilque
esse repugnantia in eo quod duo motus contrarij
per se, vt aiunt, eidem corpori conueniant: cur
enim aliquod corpus versus orientem sponte sua
concitum non possit, vt ab alio corpore, sic etiam
à se ipso, præsertim adiuuante, & concurrente in-
telligentia retrahi, & ad orientem conuerti, at-
que moueri? Tale quid ergo de facto in cælis ac-
cidere credendum est, etsi quidem quod accadat
facilius propugnari potest, quam impugnari.

Ad quarum dicendum est; cælum, etsi corpus
fluidum, ac spirabile sit, cum tamen diuersæ spe-
ciei ab aëre sit, incapax soni esse posse. Qua ratio-
ne in imis aquarum sedibus, vel nullus iuxta non
plures, vel cæte perexiguus sonitus dari potest,
tamen si elementum aquæ sit fluidum, ac molle. Ad
quintum, & postremum dicendum est, quemad-
modum lapis, quantumuis longo per aëra tractu
feratur, aëque per quem fertur, volubilis, & in-
constans sit, si tamen ab eodem loco ad centrum
demittatur, etsi millies demittatur, semper tamen
eadem via recta descendet: & secluso agente aliquo
extrinseco, neque ad hanc, nec ad illam partem se
flectet, descensumve suum obliquabit: ita similiter
sydera eadem via, eademque orbita semper cursus
suos perficient, quin vnquam magis, minufve ad
se accedant, vel à se recedant, quantumlibet cæli,
per quos euoluuntur fluidi, atque agitabiles sint.

Cuius

17.

18.

Cuius ratio à priori est: quia vel ille motus est naturalis; & sic erit semper vniformis, cum natura æqualitatis, ac tenoris amans sit: vel est ab extrinseco, scilicet à Deo, aut intelligentia: & sic multo minus auius esse poterit, aut erraticus, quæ videlicet est alterutrius agentis perfectio.

CAPVT V.

An Cælum suapte natura sit corruptibile?

19. **P**Artem affirmatiuam tuentur nec pauci, nec indocti Authores: præterquam enim quod ei subscribunt Stoici, Platonici, omnesque Philosophi Aristotele antiquiores; eam iam pridem à scholis exterminatam in lucem iterum reuocarunt plures nostri sæculi Mathematici, & reliquorum facile princeps P. Chrysosthorus Clavius in sphaera eam velut magis probabilem amplectitur. In eadem etiam sententia est P. Martinus Delrius insignis Scripturæ interpretes in c. 1. Genesios, ubi pro ea laudat Theodoretum, Basilium, Ambrosium, Damascenum, Iustinum, Irenæum, Chrysostomum, aliosque per plures Ecclesiæ Patres. Missis autem reliquorum testimoniis, vnus Chrysostomi verba tacere non libet: qui Hom. 10. ad populum Antiochenum sic fatetur: *hic quidem colorum pulchritudinem narrans sic inquit: cæli enarrant gloriam Dei: alter verò demonstrans, quod etsi pulchrum & magnum, tamen est corruptibile sic inquit: initio tu Domine terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt cæli, ipsi peribunt, & omnes sicut vestimentum veterascent, & sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur. Psalm. 101. Erratus paulo inferius: ipse de creaturis iterum omnibus disseram demonstrans quod non solus sol, sed & omnis mundus corruptibilis est.*

20. **P**rimò ergo suaderi potest autoritate Patrum. Secundò, quia cæli aliquando peribunt, & corrumpentur: ergo suapte natura corruptibiles sunt. Consequentia perspicua est: cur enim Deus cælum aliquando corrumpendum, suapte tamen natura incorruptibile condidisset? an non satius esset illud corruptibile condidisse. Antecedens autem suaderetur, tum ex loco illo Psalmi 201. nuper citato, tum ex illo Ecclesiastici cap. 17. ibi: *quid lucidus sole? & hic deficiet: tum ex illo Lucæ 21. cælum, & terra transibunt, verba autem mea non transibunt.* Tum demum, vt aliis testimoniis supersecedam, ex illo Petri cap. 3. *cæli magno impetu transibunt, elementa verò calore soluentur.* Tertiò, quia quod quatuor primis qualitatibus inuicem contrariis compactum est, eo ipso corruptibile est: qua ratione corpora omnia sublunaria corruptioni obnoxia sunt: at cælestia corpora quatuor primis qualitatibus affecta esse, iis rationibus suaderi potest, quæ supra cap. 2. allata sunt. Quartò, quia tamen cæli quatuor primis qualitatibus affecti non sint, adhuc eorum corruptibilitas probari potest: siquidem omne quod quatuor primas qualitates inuicem inimicas, & contrarias sibi vendicat, eo ipso corruptibile est ob bellum illud intestinum, quo nihil periculosius, aut ad interitum, & corruptionem accommodatius esse potest: ergo pari ratione, quod motus inuicem contrarios, & inimicos sibi vendicat, non poterit corruptibile esse. At cælum diuersis, contrariisque motibus agitari Astrologis procul-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

dubio credendum est. Quintò, ac postremo, vt alia argumenta leuiora prætermittam. Astra cælorum suapte natura corruptibilia sunt: ergo & cæli, quibus insunt; cum hi syderibus suis perfectioris naturæ, aut maioris incorruptionis esse nequeant. Consequentia perspicua est. Antecedens suadetur, quia stellæ aliquæ de nouo apparent, ac denuo euanescent, & corrumpuntur: inter quas celebris fuit illa, quæ in constellatione Cassiopeæ apparuit anno salutis nostræ 1571. & post biennium euanuit. Rursus vt refert D. Augustinus l. 21. de ciuitat. Dei c. 8. sydus Veneris dicitur semel mutasse figuram, cursum, atque magnitudinem: idque regnante Ogyge accidisse nobiles Astronomi perhibuerunt.

In contraria sententia cælis incorruptibilitatem annuente sunt cum Aristotele omnes ferme eius interpretes, & scholasticæ Theologiæ Doctores tantum non omnes, sequuti Dionysium c. 4. de diuin. nominib. Qui arguunt primò: quia vt docet Chrysostomus Hom. 10. ad populum Antiochenum non longè à fine, & experientia ipsa rerum omnium intereuntium constat, omnis corruptibilitas ex lucta, & discordia quatuor primarum qualitarum proficiscitur. At cælos quatuor illis qualitatibus distinctos esse suaderi potest iis argumentis, quæ supra cap. 2. fusè expensa sunt. Secundò, quia si lunæ orbis suapte natura corruptibilis esset, hæcenus corruptus esset; siquidem elementi voracis sibi vnde quaque suffusi, atque contigui vim, atque ardorem tot sæculis euadere non potuisset. Tertiò, quia ad perfectionem, ac ornatum vniuersi attinet, vt sicuti in eo sunt corpora animata, & corpora etiam inanimata; ita etiam in eo sint corpora corruptibilia, & corpora etiam corruptioni minimè subiecta. Quartò, quia cum mundus hic inferior ab illo superiori, ac cælesti tantopere dependeat, & perpetuo contineatur; non poterit hic non esse magis incorruptibilis, quam ille: propter quod enim vnum quodque tale & illud magis tale: at hic mundus inferior, ac sub lunaris quoad speciem naturaliter incorruptibilis est: ergo & ille quoad indiuiduum incorruptibilis naturaliter erit. Maior perspicua est. Minor declaratur, quia tamen singulæ partes aquæ naturaliter corruptibiles sint; ac decursu tot sæculorum et ipsa corrumpuntur; quia tamen iis aliæ similes succedunt, eaque successio naturaliter impediri nequit, ideo aer quoad speciem incorruptibilis est: idque non solum de hoc elemento, sed etiam de reliquis omnibus pari ratione dicendum est. Quintò, quia forma substantialis ex genere suo, vt aiunt, perfectior est quouis accidenti materiali: at accedens aliquod materiale naturaliter incorruptibile reperitur, videlicet quantitas materiæ cœna: ergo etiam forma substantialis materialis naturaliter incorruptibilis neganda non est. Eiusmodi autem forma quæ nisi cœlestis esse potest? Sexto, quia non repugnat corpus aliquod suapte natura incorruptibile: at eo ipso quod non repugnet tale esse cælum credibilis est: nimirum cum id eius perfectio- ni, & pulchritudini magis conueniat. Tandem huius sententiæ argumentum omnium optimum est experientia tot sæculorum, quibus abque vlla mutatione, aut vicissitudine substantiali sua cælo semper forma constat: cum tamen hic inferior mundus tot, tantasque vices habeat, & nunquam in eodem statu permaneat.

Ff 2

CAP